



Cím 1053 Budapest, Fejér György utca 10. I. emelet 3. a.
Telefon +36 20 401 5126
E-mail info@esoember.hu
Honlap www.aosz.hu
Adószám 19025915-1-41

Budapest, 2026. augusztus 19.

Szociális és Családügyi Minisztérium

koordinacio@szcsm.gov.hu

Tárgy: Társadalmi egyeztetés a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló rendelet módosításáról

Tisztelt Szociális és Családügyi Minisztérium!

Az Autisták Országos Szövetsége (AOSZ) az autista emberek és családjaik országos érdekvédelmi szervezeteként ezúton kíván észrevételt tenni a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet módosításának társadalmi egyeztetésre bocsátott tervezetéhez.

Az AOSZ üdvözli és támogatja a fejlesztő foglalkoztatás jelenlegi finanszírozási időszakának, valamint a 2026. december 31-én hatályos finanszírozási szerződések hatályának 2027. december 31-ig történő meghosszabbítását.

A rendelettervezet megfogalmazott céljával egyetértve kiemelten fontosnak tartjuk a fejlesztő foglalkoztatás folyamatos és kiszámítható finanszírozását. A finanszírozás folyamatossága az érintett fogyatékos, köztük autista emberek szempontjából különösen nagy jelentőségű. A stabil szolgáltatási környezet, a kialakult munkafolyamatok, a megszokott segítői kapcsolatok és a kiszámítható mindennapi struktúra fenntartása alapvető feltétele annak, hogy a fejlesztő foglalkoztatás hosszú távon is biztonságosan és eredményesen működhessen.

A jelenlegi finanszírozási szerződések meghosszabbítása mellett ugyanakkor szükségesnek tartjuk a fejlesztő foglalkoztatás kapacitásainak bővítését is, különös tekintettel a magas támogatási szükséglettel rendelkező autista személyek fejlesztő foglalkoztatáshoz való hozzáférése.

A társadalmi egyeztetéshez közzétett hatásvizsgálati dokumentum szerint a tervezett módosítás kizárólag a finanszírozás jogi kereteit hosszabbítja meg, és „új feladatot, új szolgáltatót vagy többletkapacitást nem hoz létre”. A hatásvizsgálat szerint országosan 200 fejlesztő foglalkoztatást végző szolgáltató működik, amelyek közül 160 pályázati úton finanszírozott szolgáltatót érint a tervezett hosszabbítás.

Megítélésünk szerint ezért fontos, hogy a finanszírozás folyamatosságának biztosítása **ne jelentse egyúttal a jelenlegi kapacitások változatlan szinten történő rögzítését 2027 egészére.**

Az AOSZ saját, a Szociális Ágazati Portál szakmai intézménykeresőjének adatai alapján végzett összesítése szerint az **AOSZ-tagszervezeteinek közel 20%-a működtet fejlesztő foglalkoztatást.** Tagszervezeti hálózatunk tapasztalatai alapján a szolgáltatás hozzáférhetősége és megfelelő kapacitása az autista felnőttek életminősége, készségeik fenntartása és fejlesztése, valamint társadalmi részvétele szempontjából kiemelt jelentőségű.

Külön szeretnénk felhívni a figyelmet a **magas támogatási szükséglettel rendelkező autista emberek helyzetére.**

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 99/B. §-a a fejlesztő foglalkoztatás céljaként az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítását határozza meg. A törvény a fejlesztő foglalkoztatásban való részvételt nem köti a fogyatékoság meghatározott típusához vagy támogatási szükségleti szintjéhez. Az Szt. 99/B. § (2) bekezdésében meghatározott egyéb feltételek fennállása esetén ezért a magas támogatási szükséglettel rendelkező autista személyek is a fejlesztő foglalkoztatás potenciális igénybevevői lehetnek.

Ezt különösen alátámasztják a fejlesztési jogviszonyra vonatkozó szabályok. Az Szt. 99/C. § (3)–(4) bekezdése szerint a fejlesztési jogviszony célja az ellátott testi és értelmi képességeinek, valamint a munkavégzéssel összefüggő készségeinek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése, és ilyen jogviszony akkor is létrehozható, ha az ellátott kompetenciái még nem érik el az önálló munkavégzéshez szükséges szintet. A törvény egyúttal előírja, hogy a fejlesztő foglalkoztató **folyamatos felügyelet mellett, az ellátott speciális szükségleteinek megfelelően** biztosítsa a munkavégzés személyi, tárgyi, szakmai és műszaki feltételeit.

Mindez álláspontunk szerint egyértelművé teszi, hogy a fejlesztő foglalkoztatásnak azok számára is ténylegesen hozzáférhetőnek kell lennie, akiknek az önálló munkavégzéshez az átlagosnál intenzívebb, személyre szabott támogatásra van szükségük.

Az autista emberek egy részének foglalkoztatása fokozott személyi támogatást, autizmuspecifikus szakmai tudást, vizuálisan és strukturálisan hozzáférhető munkakörnyezetet, a munkafeladatok egyéni adaptációját, valamint esetenként nagyobb segítői jelenlétet igényel. A fejlesztő foglalkoztatásra vonatkozó szabályozás maga is az egyéni szükségletekhez igazodó foglalkoztatást, egyéni foglalkoztatási terv készítését és a szükséges segítő szolgáltatások biztosítását követeli meg.

A jelenlegi finanszírozási rendszer ugyanakkor a fejlesztő foglalkoztatás feladategységét az egy foglalkoztatott által teljesített egy munkaórában határozza meg, és az egy feladategységre jutó támogatás valamennyi szolgáltató számára azonos. Ezért különösen fontosnak tartjuk, hogy a kapacitások tervezésekor és a következő finanszírozási rendszer kialakításakor a foglalkoztatott személyek eltérő támogatási szükségletét és az ebből fakadó személyi, szakmai és infrastrukturális többletigényeket is figyelembe vegyék.

Mindezek alapján az AOSZ azt kéri, hogy a 2027. évi átmeneti finanszírozási időszak ne kizárólag a jelenlegi fejlesztő foglalkoztatási kapacitások fenntartását szolgálja, hanem tegye lehetővé az igazolt szükségletekhez igazodó kapacitásbővítést is, a szakpolitikáért felelős minisztérium ténylegesen tegye hozzáférhetővé a fejlesztő foglalkoztatás kapacitásainak bővítését szolgáló finanszírozási lehetőségeket, és biztosítson megfelelő költségvetési forrást azok megvalósításához.

Különösen indokoltnak tartjuk annak lehetővé tételét, hogy azok a már működő, megfelelő szakmai tapasztalattal rendelkező szolgáltatók, amelyek további autista személyek fogadására képesek és erre igazolható igény mutatkozik, **2027-ben is kezdeményezhessék finanszírozott feladatmutatójuk emelését.**

Javasoljuk továbbá, hogy a következő finanszírozási konstrukció kialakítása során vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy a finanszírozási rendszer **érzékenyebb legyen az egyes foglalkoztatottak támogatási intenzitására,** és megfelelően elismerje azokat a többlet személyi és szakmai ráfordításokat, amelyek a magas támogatási szükséglettel rendelkező személyek biztonságos és eredményes fejlesztő foglalkoztatásához szükségesek.

Álláspontunk szerint ugyanis önmagában a szolgáltatói kapacitás számszerű növelése sem elegendő, ha a finanszírozás nem teszi ténylegesen lehetővé azoknak az autista embereknek a fogadását, akik több segítői támogatást és intenzívebb, személyre szabott szakmai közreműködést igényelnek.

Meggyőződésünk, hogy a most tervezett hosszabbítás fontos és szükséges lépés a fejlesztő foglalkoztatás stabilitásának biztosítása érdekében. **A kiszámíthatóság mellett azonban a hozzáférhetőség javítása is elengedhetetlen.** A fejlesztő foglalkoztatásnak azok számára is valós és elérhető lehetőséget kell jelentenie, akik magasabb támogatási szükségletük miatt intenzívebb támogatás mellett képesek munkatevékenységet végezni, készségeiket fenntartani és fejleszteni.

Kérjük ezért, hogy

- 1. 2027-ben is legyen tényleges lehetőség a meglévő fejlesztő foglalkoztatók finanszírozott feladatmutatójának indokolt emelésére, és ehhez megfelelő költségvetési forrás álljon rendelkezésre;**
- 2. a magas támogatási szükséglettel rendelkező autista személyek fejlesztő foglalkoztatáshoz való hozzáférése jelenjen meg önálló vizsgálati szempontként a 2028–2030. közötti finanszírozási rendszer előkészítése során;**
- 3. a következő finanszírozási időszak kapacitásainak meghatározását tényleges területi és célcsoport-specifikus szükségletfelmérés előzze meg;**
- 4. a finanszírozási rendszer kialakításakor vegyék figyelembe a magasabb támogatási szükségletből eredő többlet személyi és szakmai ráfordításokat;**
- 5. a következő finanszírozási rendszer és az általános pályázat előkészítésébe vonják be az érintett országos érdekvédelmi szervezeteket és fejlesztő foglalkoztatást működtető szolgáltatókat.**

Az Autisták Országos Szövetsége kész arra, hogy tagszervezeteinek gyakorlati tapasztalataival, valamint az autista emberek és családjaik szükségleteinek közvetítésével szakmai egyeztetés keretében is segítse a fejlesztő foglalkoztatás 2027. évi működésének, illetve a 2028–2030. közötti finanszírozási időszaknak az előkészítését.

Kérjük, hogy észrevételeinket a jogszabálytervezet véglegesítése, valamint a következő finanszírozási időszak előkészítése során vegyék figyelembe.

Tisztelettel:



Kapitány Imola
elnök



Melléklet: -